Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo 70 %

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . Lir 10.000
Letna inozemstvo . . . . » 15.000
Letna inozemstvo, USA dol. 18
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXI. - Štev. 23 (1556) | Gorica - četrtek, 7. junija 1979 - Trst | Posamezna številka Lir 200

Slovenska negotovost

V dvorani hotela »Union« v Ljubljani se je oktobra 1912 vršil slovensko hrvaški zbor; zbrali so se državni in deželni poslanci, ki so pripadali slovenski Ljudski stranki ter hrvaški poslanci Stranke prava. Predsedoval je dr. Mile Starčević, vodje Stranke prava, za podpredsednika pa je bil slovenski koroški poslanec Grafenauer. Ta zbor je nato soglasno in z velikanskim navdušenjem sklenil naslednjo izjavo:

»Izjavljamo, da tvorimo Hrvati in Slovenci eno narodno celoto. Vsled tega hočemo pristaši Stranke prava in vseslovenske Ljudske stranke skupno delovati v duhu in pravcu programa Stranke prava za jedinstvo, pravice in svobodni razvoj hrvaško-slovenskega naroda v okviru habsburške monarhije. V svesti smo si, da so hrvaško-slovenske dežele odločilnega pomena za pozicijo monarhije kot velevlasti in kakor se zavedamo svojih dolžnosti napram monarhiji, tako odločno zahtevamo in pričakujemo, da se zave tudi monarhija svojih dolžnosti napram našemu narodu.« (Dom in svet, 1912, str. 421).

ZMEDA MED SLOVENSKIMI RAZUMNIKI

Tik pred prvo svetovno vojno potemtakem naši slovenski razumniki niti niso jasno vedeli, če smo Slovenci samostojen narod ali ne, zakaj ta izjava govori izrecno, da »tvorimo Hrvati in Slovenci eno narodno celoto«. Drugače ni moglo biti niti 29. oktobra 1918, ob ustanovitvi Narodne vlade v Ljubljani. Dan, ko so na Kongresnem trgu slavili oklicanje samostojne države SHS na čelu z Narodnim Vijećem v Zagrebu in je množica prepevala hrvaško narodno himno »Lepa naša domovina«.

Kulturnemu odseku pri Narodni vladi je predsedoval pesnik Oton Župančič. Na svoji prvi seji so obravnavali vprašanje: »Kakšno obliko naj ima v prihodnosti pleme, ki se imenuje slovensko.« Oton Župančič je vprašanje takole obrazložil: »Ali naj se naša narodna samobitnost varuje še naprej ali pa naj se sprijaznimo z mislijo, da se bomo sčasoma zlili v eno jugoslovansko skupnost?«

Ljubljanski biolog prof. Pavel Grošelj je pribil, da je treba zastaviti vse sile, da se naša slovenska kultura ohranja in svobodno razvija. Izidor Cankar je proti temu navajal ekonomske pomisleke: za kulturo da so potrebni učni zavodi, knjižnice, galerije... Proti slovenski kulturni samostojnosti pa naj bi po njegovem govorilo tudi to, da bi v enotni državi v primeru kulturne nespojenosti »slovenski otok ostal kot separatist«. Geograf Anton Melik je sodil, da sociologija kaže, da bo to proces združevanja. Ivan Grafenauer je izrazil prepričanje, da bo do asimilacije med Slovenci in Hrvati prišlo tudi, »če se bramimo«.

Izidor Cankar je potem spremenil svoje mnenje. Za samostojnost slovenstva kot kulture se je postavil odločno tudi slikar Rihard Jakopič, ob njem pa tudi pisatelj Vladimir Levstik.

Da si naši razumniki v tistih kritičnih časih niso bili na jasnem o izvirnosti in samobitnosti slovenskega naroda, se ne smemo čuditi. Na avstrijskih, z nemško nacionalnim duhom prepojenih vseučiliščih v Gradcu in na Dunaju, kjer je večina od njih študirala, si o slovenskem narodu, o njegovi zgodovini in kulturi sploh niso mogli pridobiti pravih pojmov. Prav tako tudi ne na panslovanskem vseučilišču v Pragi. Panslavizem se je ponujal kot edina rešitev pred ponemčevalnim prodorom, ki je s severa grozeče pritiskal proti Jadranu.

Pisatelj Ivan Cankar pa, ki je na svoj narod gledal čustveno umetniško kot zgolj na ljudstvo hlapcev in dekel, kar je tudi odgovarjalo prebujajoči se socialistični ideologiji, je narodno izročilo vendarle občutil kot posebno kulturno vrednoto in se je večkrat, najodločneje pa v znanem predavanju »Slovenci in Jugoslovani« leta 1913, sicer zavzel za jugoslovansko politično združitev, toda na zvezni podlagi. Leta 1918 pa je v predavanju »Očiščenje in pomlajenje« poudaril, da socialno demokratska stranka ni znala prilagoditi socialistične miselnosti slovenskim razmeram.

Slovenci smo bili tako zaposleni z mislimi na narodnostno reševanje, da vse do danes skoraj nismo mogli misliti tudi na naše mesto v Evropi. Vsedline napačno zamišljenega slovanstva se čutijo še danes. S strani naših nemških in italijanskih večjih sosedov pa še vedno prihaja nenehen psihološki pritisk« Ideja »velikega« naroda nas je vedno privlačevala in marsikdo je iskal osrečenja v asimilaciji.

Toda prav danes postaja očitno, da je ravno manjšim narodom prihranjenih tudi veliko političnih in socialnih kriz, ki pretresajo velike narode. Če bi Slovenci v zamejstvu čutili večjo medsebojno povezanost, bi nam bilo gotovo marsikaj prihranjenega.

SLOVENCI - ZGODOVINSKI NAROD!

Glede kulturne in zgodovinske imenitnosti takih »velikih« narodov pa je treba pripomniti, da smo Slovenci zgodovinski narod že od karantanskih časov, medtem ko so se morali oni v stoletjih iz množice drugih ljudstev šele izoblikovati. Kulturno bogastvo na njih ozemlju je bilo ustvarjeno, ko še niso bili narod in ne v njihovem imenu ali za njih slavo, ko bodo nastali. Razpolagajo torej z dediščino preteklih kultur, saj je npr. jasno, da starih Rimljanov ne moremo istovetiti z današnjimi narodi romanskih jezikov, Italijani, Francozi, Španci.

Če se je Izidor Cankar bal leta 1918 za gospodarsko podlago, češ kako bomo vzdrževali univerzo, knjižnice, inštitute itd., se tako vprašanje danes ob dveh univerzah, inštitutih tudi v samem zamejstvu sploh več ne postavlja. In, kot je takrat menil zemljepisec Anton Melik, tudi sociologija ni bila pokazala na »proces združevanja« po letu 1918.

Pač pa Slovenci, predvsem naše izobraženstvo, nismo zadobili potrebne večje politične samozavesti; da bi v danih razmerah samostojneje nastopali in se ne vezali toliko na tuje ideologije in s tem na tuje stranke, ki nam v zameno za glasove le obljubljajo rešitev naših problemov, na tihem pa nas spodkopavajo.

Zaradi tega moramo pozdraviti ustanovitev skupne liste narodnih manjšin na italijanskem ozemlju za evropske volitve.

—oi—

Zmagoslavno potovanje sv. očeta

Kmalu po končanem zadnjem koncilu so številni katoličani začeli trditi, naj se napravi konec »triumfalizmu« Cerkve. Šlo je za to, naj se čim bolj odpravijo vsi zunanji znaki navzočnosti Cerkve in Kristusa sredi sveta. Cerkev naj bo uboga in naj bo skrita. Zato so začeli odpravljati procesije sv. R. Telesa (npr. v Gorici), rožnovenske procesije, slovesne ure češčenja; kipe svetnikov in Matere božje so odstranjali iz svetišč. In še kaj podobnega so začeli uganjati nekateri »napredni« kristjani, da bi očistili Cerkev triumfalizma.

Sedaj pa pride »od daleč« papež, ki je Poljak in Slovan. Kot bi zavel nov duh, se njegovo vladanje začne v znamenju triumfalizma že koj od začetka. Njegove tedenske avdience postanejo srečanja z verniki, ki gredo v desettisoče, tako da ne morejo več v noben zaprt prostor, niti v baziliko sv. Petra. Morajo na trg pred baziliko.

MNOŽICE POLJAKOV OKROG PAPEŽA

Potem gre papež Wojtyla v Mehiko. Njegova pot je eno samo zmagoslavje. Zdelo se je, da česa podobnega ne bo več nikjer. Sedaj pa se poda v svojo rodno Poljsko, da počasti spomin sv. Stanislava, škofa in mučenca, in da obišče svetišče v Čestohovi. In glej, triumf iz Mehike skoro zbledi pred ogromnimi množicami, ki se zbirajo ob papežu vsepovsod. Ne gre za tisoče, temveč za stotisoče in milijone.

Začne se v Varšavi. Ko stopi iz letala v soboto 2. junija Janez Pavel II. najprej poljubi poljsko zemljo, nato šele pozdravi civilne in cerkvene oblasti, ki ga pričakujejo: predsednik republike, zastopniki vlade, kardinal Višinski, številni škofje in neizmerno ljudstva.

Triumf se nadaljuje v Varšavi, kjer na glavnem trgu mašuje v soboto zvečer za mladino. Trg je

Primas poljske Cerkve kardinal Štefan Višinski

premajhen za vse, saj jih je blizu milijon.

Naslednji dan v nedeljo gre papež v Gniezno, mesto, ki je bilo prestolnica poljskih kraljev in prvo cerkveno središče Poljske, ko se je pred tisoč leti pokristjanila. Tam mašuje kar na letališču. Trdijo, da je bilo ljudstva poldrugi milijon. Kaj bo šele v Čestohovi in Krakovu?

V ponedeljek je v Čestohovi. Mašuje na trgu pred cerkvijo s številnimi škofi. Vernikov ni mogoče prešteti. Maša traja tri polne ure, od 11. do 14., saj je sam govor dolg celo uro. A bolj kot govor je razgovor z množico, skupno petje, skupna molitev. Spomini na mladost, spomini na preteklost Poljske, pogled na njeno sedanjost, beseda škofom, posebno kardinalu Višinskemu, pa misel na vso Cerkev po svetu, ki je navzoča po svojih zastopnikih škofih v spremstvu sv. očeta. Vendar eni manjkajo: odsotni so najbližji škofje iz sosednih socialističnih republik Litve, Rusije, Češkoslovaške, Madžarske. Samo jugoslovanski so skupaj z drugimi okrog papeža Wojtyle.

V Čestohovi se sv. oče ustavi tudi zato, da prisostvuje konferenci poljskih škofov, ki so se, 77 po številu, sešli, da tam zborujejo pod vodstvom papeža, ki je še do lani bil eden izmed njih, ki pa ni pozabil, da je Poljak in da je Slovan. Nato bo nadaljeval svoj obisk, ki ga bo privedel tudi v Auschwitz ali Oswiecin.

V resnici gre za svojevrstno zmagoslavje, ki ga ni pripravil noben režim, nobena partija. Množice se zbirajo spontano, same od sebe. Režim se te spontanosti boji. Zato ni nikjer policije in straž, ki bi skrbele za red. To delajo verniki sami: študentje, mladi delavci, bogoslovci, mladi duhovniki. Celotni red in disciplina milijonskih množic je delo prostovoljcev. Partija lahko mirno spi: ne bo neredov, če jih sama ne bo izvajala. Papež Wojtyla je knez miru.

PAPEŽEVA BESEDA

Vendar ni prišel na Poljsko, da uživa zmagoslavje, temveč da poljsko ljudstvo utrdi v veri v Kristusa in v človeka. V prvem govoru v Varšavi je rekel: »Cerkev je Poljski prinesla Kristusa, ki je ključ za razumevanje tiste velike in temeljne skrivnosti, ki je človek. Brez Kristusa ni mogoče razumeti človeka. Oziroma človek ne more brez Kristusa do dna razumeti sameba sebe. Ne more vedeti, ne kdo je ne kakšno je njegovo dostojanstvo ne kakšna je njegova končna poklicanost in usoda. Vsega tega brez Kristusa ne more vedeti. Zato ni mogoče izločiti Kristusa iz zgodovine človeka v katerem koli delu sveta in na kateri koli širini ali dolžini zemeljske oble. Izločiti Kristusa iz zgodovine človeka je hudo dejanje zoper človeka samega.«

To je vesela novica o človeku, ki jo je Janez Pavel II. izpovedal v svoji encikliki Redemptor hominis in ki jo sedaj v živi besedi oznanja Poljakom in celemu svetu. To je njegovo poslanstvo na Poljskem.

Seveda Sovjetom to ni pogodu. Zato so Litvancem prepovedali, da bi kdo šel na Poljsko gledat papeža. Prav tako Čehom, Slovakom, Madžarom in Vzhodnim Nemcem. Sovjetom je neljub papežev obisk na Poljskem, še bolj pa njegov nauk, ker menijo, da sta Marx in Lenin osvobodila človeka in ne Kristus.

Novi predsednik ital. škofovske konference kardinal Anastasio Ballestrero, ki je sedaj s papežem na Poljskem

Izidi nepotrebnih volitev

Nepotrebne parlamentarne volitve so za nami. Trdimo, da so bile »nepotrebne«, ker so bile po komaj treh letih in ker niso v italijanskem političnem življenju pravzaprav ničesar razčistile. To nepotrebnost so italijanski volivci podčrtali s tem, da številni niso šli volit, drugi so oddali bele glasovnice. Odsotnost na voliščih in bele ter neveljavne glasovnice so opozorilo za vse stranke, da izgubljajo zaupanje pri državljanih.

Drugo opozorilo je porast glasov radikalne stranke, to je stranke Pannelle in poslanke Bonini. Ta stranka je namreč edina, ki se lahko veseli, saj je povečala število glasov od 1,1 na 3,4% in število poslancev od 4 na 18.

Vse ostale stranke beležijo le majhen premik glasov. Vendar je najbolj prizadeta komunistična partija. Ta je na državnih volitvah leta 1976 nabrala 12.620.000 glasov in prejela 227 poslancev. Letos je dobila 11.107.000 glasov in 200 poslancev. Izgubila je štiri odstotke glasov in 27 poslancev.

Tako da je veliki poraženec stranka Enrica Berlinguerja, kajti DC je nazadovala le za 0,4 % in bo imela samo enega poslanca manj (262), tri senatorje pa več. Tudi PSI ne more peti zmagoslavja, ker je tudi ta stranka ostala skoro na istem kot prej. Pač pa so nekoliko napredovali socialni demokrati (PSDI) in tudi liberalci, dočim so republikanci ostali tam, kjer so bili pred volitvami.

Omenili smo tri velike stranke PCI, DC in PSI, ker je skupno glasovalo zanje 78 odstotkov volivcev. So torej tiste, ki bi morale voditi italijansko politiko. Kako so jo vodile zlasti zadnjih 20 let pa vsi vemo.

Glavna značilnost nedeljskih volitev je torej izguba glasov PCI. Prvič v povojni zgodovini se je namreč zgodilo, da je PCI pri volitvah izgubil glasove, do sedaj jih je zmeraj le pridobival.

Druga značilnost je, da je PCI izgubil glasove posebno pri mladih volivcih od 18 do 25 let, ki volijo samo za poslansko zbornico. Ti mladi so dali prednost radikalcem. Najbrž zato, ker si ne želijo nove stalinovske diktature, ki jo je PCI napovedal na svojem kongresu pred volitvami. Mladi so že preveč razvajeni, da bi drli za obljubami komunistov, in morda tudi toliko kritični, da jim ne verjamejo več, ko vedo, kaj se dogaja v državah s socialističnimi režimi.

IZIDI V NAŠI DEŽELI

Naša dežela Furlanija-Julijska krajina je dežela na prepihu. To se je pokazalo zlasti na nedeljskih volitvah. Izidi so bili namreč drugačni kot v ostali državi. Izidi za senat so naslednji:

Na Tržaškem je DC prejela 47.000 glasov (1976. leta 75.000); PCI 46.400 (59.000); PSI 7.900 (16.700); Lista za Trst 59.600 (leta 1976 ni nastopila); radikalci 9.200 (4.500). Slovenska skupnost se je povezala s Furlanskim gibanjem in zbrala 4.500 glasov.

Za Trst je torej značilen padec glasov DC in PCI ter uveljavitev Liste za Trst, ki je postala najmočnejša stranka.

Na Goriškem: DC 35.800 (39.400); PCI 29.356 (29.588); PSI 6.589 (10.739); Slovenska skupnost-Furlansko gibanje 3.301. Radikalci so dobili 3.082 glasov.

Okrožje Čedad: DC 53.104 (59.105); PCI 29.261 (29.447); PSI 10.402 (16.043); Slovenska skupnost-Furlansko gibanje 4.052.

Okrožje Videm: DC 62.101 (69.205); PCI 27.063 (28.062); PSI 12.663 (21.263); SSk-MF 8.723.

Okrožje Tolmezzo: DC 29.564 (31.476); PCI 14.402 (15.114); PSI 10.521 (16.032); SSk-HF 7.444.

Okrožje Pordenone: DC 66.396 (69.440); PCI 36.253 (35.830); PSI 16.137 (23.330); SSk-MF 3.177.

Izvoljeni so bili za senat: za DC Mario Toros, G. Tonutti, B. Giust, C. Beorchia; za PCI Jelka Gherbez in Silvano Bacicchi (Gorica); za PSI B. Lepre.

V poslansko zbornico pa za DC G. Santuz, Maria Sandra Piccoli; za PCI A. Baracetti in G. Colombo; za PSDI M. Scovacricchi; za PSI Loris Fortuna. V goriškem okrožju ni bil izvoljen noben poslanec.

Lep uspeh slovenske šole

na tekmovanju v kraju Montecatini

Na sliki so dijaki 2. razreda trgovske šole »Ivan Cankar« v Gorici, ki so vsi tekmovali v Montecatiniju. Naj omenimo, da sta dijakinji Liviana Devetti in Anastazija Grillo presegli 300 udarcev na minuto, a sta izpadli, ker sta zagrešili več kot 1% napak. Trije dijaki in sicer Edvard Marušič, Darij Gergolet in Miriam Kovic so prišli v drugo skupino (300 udarcev), Košič Aleksandra in Cej Aleksander pa v tretjo (280 udarcev)

V znanem letovišču Montecatini Terme se je tudi letos od 3. do 13. maja vršilo vsedržavno tekmovanje dijakov strokovnih šol v Italiji v znanju strojepisja, stenografije, strojnega računstva, pisarniškega poslovanja in poznavanja tujih jezikov. Istočasno je potekalo tudi tekmovanje poklicnih strojepiscev in stenografov; najboljši med njimi se bodo lahko udeležili svetovnega tekmovanja, ki bo v Beogradu julija letos.

Tekmovanja v Montecatiniju se vršijo že nekaj let. Prireja jih ustanova Eusi pod pokroviteljstvom zdraviliške uprave tega kraja. Zakaj so v ta namen izbrali prav Montecatini Terme?

Kraj leži približno v sredini države, je znano letovišče in zdravilišče in razpolaga z velikim številom prenočitvenih zmogljivosti. Poleg tega je na njegovem območju polno naravnih lepot in zgodovinskih znamenitosti, ki omogočajo dijakom udeležencem, da svoje bivanje v Montecatiniju povežejo s poučnimi ogledi kulturnih znamenitosti.

Prireditev sama pa ima za svoj glavni cilj poudariti pomen stenografije in strojepisja ter drugih predmetov, ki jih na italijanskih šolah po krivem podcenjujejo zaradi zastarelih in preživelih pojmovanj o »kulturi«. In vendar so prav te dejavnosti na delovnem mestu nepogrešljive. Tako zgrešeno gledanje lahko škodi zlasti manjšinskim šolam kot so slovenske.

Naj problem še nekoliko poglobimo! Zaradi preživelih gledanj se ne podcenjujejo samo strokovni predmeti kot taki, pač pa tudi šolniki, ki jih poučujejo. Potisnjeni so v podrejen položaj nasproti kolegom, ki poučujejo tkm. »kulturne« predmete. Tako gledanje je posledica sedanjega sistema italijanskega šolstva. V njem ni prave vsklajenosti med humanističnimi, znanstvenimi in strokovnimi učnimi predmeti.

Udeležba na tekmovanju v Montecatiniju je bila letos množična: nad pet tisoč dijakov se je pomerilo v hitrosti tipkanja na pisalnikih, računalnikih ter v stenografiranju. Pravila tekmovanja v hitrosti in natančnosti so bila naslednja:

Deset minut, odmerjenih za prepis določenega besedila. Tekmovalec je moral pretipkati čim večji del besedila, ne da bi število napak preseglo 1 odstotek vseh udarcev. To pomeni, da na 100 udarcev ni smel napraviti več kot eno napako, sicer je bil izločen. Tekmovalci, ki so to dosegli, so bili porazdeljeni v skupine: 360, 300, 280, 240 do 180 udarcev na minuto. V soboto 12. maja je bilo nagrajevanje zmagovalcev.

Tekmovanja v strojepisju so se udeležile poleg našega trgovskega zavoda »Ivan Cankar« iz Gorice tudi druge strokovne šole naše dežele iz Trsta, Vidma in italijanski zavod iz Gorice.

Treba je tudi poudariti, da je imela prisotnost trgavskega zavoda »Ivan Cankar« iz Gorice na vsedržavnem tekmovanju v Montecatiniju še poseben pomen. Dijaki te šole so se letos drugič zaporedoma udeležili tekmovanja. Pri tem si pridobijo dragocene izkušnje, saj jim tekmovanje omogoča, da se srečajo s sošolci istih let iz vseh predelov Italije. Poleg tega se pa tudi druge italijanske ustanove seznanijo z dejstvom, da v Italiji živijo tudi Slovenci in da imajo svoje šolstvo.

Naša šola se je tekmovanja udeležila s 24 tekmovalci, med temi je bil cel drugi razred, kateremu gre velika zasluga za dobre rezultate. Dijaki so trdo delali in se pripravljali v šoli celo med velikonočnimi počitnicami. Dobili so pismeno priznanje organizatorjev in pokal.

Na trgovski šoli pripisujejo tako dober uspeh prof. Albinu Sirku, ki je v času svojega ravnateljevanja znal tako dobro aktivizirati in mobilizirati dijake za delo skupaj s strokovnim prof. Dilico.

Omeniti je treba tudi pozornost, ki so jo organizatorji tokrat izkazali manjšinskim narodnim skupinam v Italiji. Predsednica organizacijskega odbora Marta Marchesi, ki je hči izumitelja stenografskega sistema Meschini, je zagotovila predstavnikom nemške in slovenske skupnosti, da bodo prihodnje leto omogočili slovenskim in južnotirolskim dijakom, da bodo lahko v strojepisju in stenografiji tekmovali v svojem jeziku.

Končno je treba še upoštevati zanimanje, ki so ga pokazali slovenski poslovni krogi v Gorici do udeležbe slovenskih dijakov na omenjenem tekmovanju. Nekateri od teh, kot npr. Kmečka banka, so s svojimi prispevki znatno olajšali izdatke za potovanje in bivanje slovenskih dijakov v Montecatiniju. To je znak, da so pobude te vrste tesno povezane z gospodarskim življenjem in uspehom slovenske zamejske skupnosti.

Priznanje tudi za vse naše laike

V nedeljo 10. junija popoldne bo goriški nadškof Peter Cocolin osebno izročil papeško odličje »Pro Ecclesia et Pontifice« dvema Slovenkama, Ljubki Šorlijevi in Zori Piščančevi. Gre za odlikovanje, ki ga Cerkev podeljuje katoliškim laikom za njih zasluge na področju cerkvenega in verskega apostolata. Goriški nadškof je to odlikovanje dosegel za nekatere italijanske laike in dve osebi iz slovenske cerkvene skupnosti. Izbrani sta bili Ljubka Šorli kot pesnica in vzgojiteljica ter Zora Piščančeva kot pisateljica in sodelavka pri katoliškem tisku in v katoliških organizacijah.

Zakaj sta bili izbrani ti dve in ne kdo drug? Tako se vprašuje ta in oni. Ni dvoma, da so še drugi laiki, ki bi slično priznanje zaslužili. Naj zato nihče ne misli, da sta Šorlijeva in Piščančeva edini in da drugih ni. Še drugi so, in hvala Bogu, da so. Toda potrebno je bilo odločiti se za dve osebi. Izbira je padla na eno našo pesnico in na eno pisateljico, ki sta pa obe istočasno tudi javni kulturni delavki.

Gospod nadškof je s svojo izbiro hotel poudariti važnost tiskane besede za sodobni apostolat v Cerkvi, ko je lepa krščanska misel vedno redkejši gost v javnem življenju. Mislim pa, da je bil njegov namen v osebah Šorlijeve in Piščančeve dati priznanje vsem slovenskim katoliškim laikom, ki na raznih področjih delajo za rast božjega kraljestva med slovenskimi verniki v zamejstvu. Istočasno je tudi izpričal, da so mu enako pri srcu verniki obeh narodnosti, saj je poleg italijanskih dosegel papeško odlikovanje tudi za slovenske laike.

Če tako gledamo na nadškofovo potezo, potem bomo bolje razumeli pomen obeh odlikovanj: gre za priznanje tudi celotni naši verski skupnosti v goriški nadškofiji, vsem našim katoliškim laikom. Bral sem, da je Napoleon po neki zmagoviti bitki obiskal ranjenega vojaka in mu rekel: »Ker ne morem odlikovati vseh, odlikujem v tebi vse ostale junake,« in mu je pripel na prsi odlikovanje.

Ljubka Šorli je doma iz Tolmina. Tam se je rodila leta 1910. V Tolminu je preživela svoja mlada leta in se udejstvovala v društvenem in verskem življenju. Bila je članica tamkajšnje Marijine družbe, pomagala je voditi mladinske zbore in tudi drugače rada priskočila na pomoč gospodu dekanu.

Leta 1933 se je poročila z Lojzetom Bratužem. Ta zveza je korenito preokrenila njeno življenje. Komaj tri leta je živela z možem in imela dvoje otrok, Lojzko in Andreja. O božiču leta 1937 so fašisti njenega moža zastrupili, da je v februarju 1938 v hudih mukah umrl. To je bil nadvse hud udarec, ki je zapustil trajno sled v njenih poezijah.

Med vojno je bivala v Gorici z otrokoma. Pa so jo osumili zvez z Vojkom Premrlom. Aretirali so jo leta 1943 in jo zaprli v Coroneo v Trstu. Kako se je z njo in drugimi »poigral« zloglasni Collotti, je sama opisala med tržaškim procesom o Rižarni.

Po vojni je napravila učiteljsko maturo in se zaposlila kot učiteljica. Poučevala je skoro po vseh slovenskih vaseh od Škrljevega in Štmavra do Gorice, kjer je na šoli v ul. Randaccio zaključila svojo vzgojiteljsko službo, ko je dopolnila leta za upokojitev. Sedaj živi na svojem domu v Gorici in se še vedno zanima za otroke, saj je glavna urednica Pastirčka in jo otroci poznajo kot Jano.

V ta življenjski okvir spada njeno pesniško in vzgojiteljsko delo. Njen pesniški portret je orisal M. B. v njenih Izbranih pesmih, ki so izšle pri GMD leta 1973. Tam bralec dobi tudi njene najboljše pesmi do tedanjega časa. O svojih pesmih pravi sama: »Moja pesem ne utira / novih, drznih si poti; / stvarstvo božje v vseh odtenkih / njenim strunam govori. / Ne potaplja se v globine / in ne sili v visočine. / Skozi srečo in gorje / pesem moja eno išče: / pot v človekovo svetišče, / ki mu pravimo srce.«

* * *

Zoro Piščanc poznajo naši bralci predvsem po njeni zadnji povesti o Pastirici Urški, ki je letos izšla pri GMD in je našla zelo ugoden sprejem pri ljudeh. S tem je tudi že povedano, kakšna pisateljica je Zora Piščančeva: piše iz srca za srca slovenskih ljudi. Zato jo ti razumejo. Njen pisateljski svet je domačijski; to je usoda slovenskih ljudi, ki jih je čas pognal v tujino (Cvetje v viharju in Dom v tujini); usoda njenega brata Ladota in drugih neštetih, ki so med vojno postali žrtev bratomornega sovraštva in zmede (Petnajstim v spomin); pa usoda slovenskih deklet (Andrejka, Marjetica, Na obalah morja). Zadnja v vrsti njenih povesti je Pastirica Urška. S to knjigo se je hotela oddolžiti svetogorski Materi božji in ovrednotiti to našo božjo pot, ki nanjo vedno bolj pozabljamo.

To so njene povesti, kar pa še ni vse. Saj je napisala še marsikaj drugega v razne naše zamejske revije tu in po svetu.

Toda poleg pisanja se je njeno delo raztegnilo tudi na kulturno področje, saj je bila odbornica, tajnica pri raznih društvih in organizacijah; tudi pri Marijini družbi. Zlasti pa že od leta 1948 je na upravi naših goriških katoliških tednikov, Slovenskega Primorca prej in Katoliškega glasa sedaj. In na tem mestu so jo spoznali številni naši ljudje po vsem svetu.

Kazimir Humar

IZ UGANDE

Oglasil se je dr. Bernard Špacapan. Pismo nosi datum 12. maja in je prvo obširnejše po žalostnih dogodkih, ki so se odvijali v tej deželi. Med drugim pravi:

Upam, da ste prejeli moje pismo in da vas je kdo po telefonu obvestil, da sem še živ. Hude dneve smo preživeli, k sreči je zdaj spet vse mirno. Preveč stvari se je zgodilo, da bi mogel vse opisati, zato vam bom raje vse kar ustno povedal. Zgleda, da nas misli italijansko zunanje ministrstvo spraviti vse domov, čimprej, pred koncem pogodb. Sicer meni prav malo manjka do konca.

Mi v Karamoji smo zdaj že v novi Ugandi, zato vse novice, ki jih boste še slišali o bojih v zahodni Ugandi se nas ne tičejo. Skrbi nas za vse zdravnike in misijonarje, ki jih je tam nič koliko. Aminovi plačani vojaki iz Sudana so res vsega zmožni. Mi v Abimu smo jih sicer le bežno videli, pa je bilo dovolj.

Najbrž ste bili pošteno v skrbeh. Menda je celo sam sv. oče molil za nas. Pa je pomagalo, da smo ostali živi. Najhujše je bilo v dneh okoli velike noči, ko smo spali oblečeni, pripravljeni na beg.

Zadnjo pošto, ki sem jo prejel je bila oddana konec februarja, potem se je vse ustavilo. Tukaj zdaj ni pošte, ne bank, ne prevozov, ne bencina, ne nafte, ne zdravil. Jutri gre kolega Sandro v Kampalo pogledat, kaj lahko tam dobimo. Čakamo tudi na predstavnika italijanskega zunanjega ministrstva in in CUAM-a, da nam dajo dovoljenje za odhod. Nič nismo imeli več hrane; uživali smo mleko in tukajšnje korenike; pred nekaj dnevi smo le dobili iz Kenie poln dobrot, tako zdaj jemo, kolikor moremo, da se vsaj nekoliko popravimo. Zdaj, ko se je vse dobro končalo, pravim, da je bila tudi to koristna izkušnja.

Dela je v bolnišnici vse polno. V zadnjih dneh sem moral dati spet kri, tako da sem kar nekoliko »onemogel«. Marsikaj nam je uspelo realizirati od naših programov; popoln neuspeh pa smo doživeli s sekcijo krvodajalcev. Niti za sorodnike večkrat nočejo ti ljudje dati krvi. Tako ležijo skoraj vse izkaznice tiskarne Budin v predalu. Škoda! Vseeno bodo služile v bodočnosti. Kljub vsemu prizadevanju naše dveletno delo ne bo pustilo velikih sledov, ker je preveč odprtih vprašanj. V resnici smo bili uspešni le v zdravljenju akutnih bolezni. Vsi programi za zdravstveno izboljšanje zadenejo ob nevednost domačinov.

Sicer pa sem bral v Katoliških misijonih«, da so tudi slovenski misijonarji na Madagaskarju (vsaj eden je to rekel), mnenja, da ni lahko doseči zanimanja za vero, če imajo ljudje glavni problem v tem, da preživijo, da imajo kaj jesti ali da jih sovražnik ne spravi s sveta. Ko so ti nujni problemi rešeni, potem šele pride čas za višje ideale, ki so lahko vera, socialno izboljšanje ipd.

Zdaj nas je tukaj pet. Prav v tednu pred veliko nočjo je prišel sem zdravnik Pasquale, ki bi moral biti tukaj s Pierluigijem naslednji dve leti. Seveda je tudi on po vsem tem naveličan. Pet zdravnikov v bolnišnici, ki ne more ne naprej ne nazaj zaradi pomanjkanja vsega je res odveč. Poleg tega smo se v tistih dneh okrog velike noči spričkali z dobro polovico osebja, ker niso hoteli več delati. Mislim, da je res čas, da se vrnem domov.

• Južnoameriška država Venezuela ima 14 milijonov prebivalcev. Zanje duhovno skrbi 930 škofijskih duhovnikov (od teh je 384 tujcev). Med 1.572 redovniki je kar 1.321 tujcev, med 3.495 redovnicami pa jih je 1.815 iz drugih držav.

• Edina pravoslavna visoka šola v Zah. Evropi je St. Serge v Parizu. Obstaja že 50 let, vzdržuje pa se le s prispevki dobrotnikov. Letos ima 33 slušateljev.

Glas onih brez glasu

7. februarja letos je dopolnil nadškof Helder Camara 70 let. Rojen v prestolnici severnobrazilske države Ceara (Fortaleza) je »nordestino«, eden od 25 milijonov »severnih državljanov«, ki veljajo za družbeno in politično prebujene.

22-leten je bil 15. avgusta 1931 posvečen v mašnika. V burnih Tridesetih letih se je za kratek čas pridružil skrajno desničarskemu gibanju Plinia Salgada. K tej dve leti trajajoči zmoti, pravi danes nadškof Olinda in Recife, naj mu Bog oprosti to napako. »Vsi smo potrebni spreobrnjenja in spreobračati se moramo do zadnjega dne življenja.«

1952 je bil Helder Camara imenovan za pomožnega škofa v Rio de Janeiro. V četrtih bede »najlepšega mesta na svetu« je razvijal številne socialne programe na osnovi katerih so mu ponudili visoke državne službe, katere pa je vse odklonil.

Malo dni po vojaškem udaru leta 1964 postane Camara nadškof v »prestolnici bede«, v škofiji Olinda in Recife (zvezna država Pernambuco). »Cerkev siromašnih« je zdaj njegov program. Na čelu 18 škofov iz raznih delov sveta podpiše julija 1967 »Pismo narodom Tretjega sveta«, v katerem obtožuje zasužnjevanje po mednarodnem kapitalizmu in zahteva revolucijo v imenu pravičnosti. Njegova »Akcija upanja« si prizadeva za to, da stoji socialno in tehnično ob strani mestni in podeželski družbi, ki je potisnjena na rob. Solidaren z vsemi siromašnimi se Helder Camara v marcu 1968 izseli iz nadškofijskega dvorca in biva odslej v treh prostorih ob mali baročni cerkvi »Nossa Senhora das Fronteiras« (Naša Gospa od mej) v mestni četrti Derbi. Oktobra 1968 ustanovijo v njegovi škofiji »Akcijo za pravičnost in mir«.

Njega, »glas onih, ki nimajo glasu« vabijo medtem na predavanja, manifestacije in molitvene prireditve po vsem svetu. Vendar od 80 vabil na leto Helder Camara ne sprejme več kot štiri ali pet. Tako potuje v teku let iz Kanade v Italijo, iz Peruja v Belgijo, iz ZDA na Norveško, iz Senegala v Nemčijo itd. Seveda, v države moskovskega ali pekinškega imperija ga ni vleklo nikoli. Tu namreč — utemeljuje — ne more povedati, kar bi moral.

Težišča njegovih izvajanj, h katerim se zbirajo zlasti tisoči mladih, so vedno znova socialna krivičnost kot oskrunjanje človeka in žaljenje Boga, kapitalizem s svojimi multinacionalnimi družbami kot konkretna oblika greha, nenasilje kot odgovor evangelija na nasilje, ki ga institucionalizira mednarodni finančni imperializem, družbena demokracija kot možnost, da ustvarimo novega človeka, človekove pravice in pravičnost kot pogoj za mir.

Medtem ko Helder Camara povsod v svetu postaja simbol upanja pri mnogih, ki jih razočarajo družbene in cerkvene institucije, njegovo oznanilo ne ugaja nekaterim družbenim, pa tudi cerkvenim krogom — in to vedno manj. Nekako od 1968 v brazilski javnosti o nadškofu Helderju Camari bolj ali manj dosledno molčijo. Šele v zadnjem času spet o njem beremo in slišimo v Braziliji. Njegovega osebnega sodelavca so kruto umorili 1969.

Vendar niti nasilje niti drugačno poskušanje, da bi obmolknil, ne more »očeta brezsrajčnikov« zadržati od tega, v čemer vidi svojo nalogo: da namreč ljudem drami vest spričo bede in krivičnosti v deželah Tretjega sveta.

Češčenja in pozornosti za svojo osebo ne ljubi. »Nisem drugega kot osel, na katerem je naš Gospod na cvetno nedeljo jezdil v Jeruzalem,« je nekoč dejal časnikarju. »Duh tega Gospoda in našega brata Jezusa Kristusa bo zlomil egoizme. Kajti to je nujno, če naj bi premagali krivične strukture, ki zasužnjujejo milijone.«

(Kathpress)

»Ambassade du Quebec«

Quebec je pokrajina v Kanadi, kjer govorijo večinoma francosko. Pred kakim letom je v tej pokrajini zmagala na volitvah domača stranka, ki se zavzema za odcepitev od Kanade, češ da je francoska pokrajina zapostavljena in da ameriško in anglokanadsko gospodarstvo vedno bolj izpodrivata francoski jezik. Njen voditelj René Levesque je že napovedal, da se bo vršilo v pokrajini posebno ljudsko glasovanje za odcepitev.

V tej pokrajini je tudi največje kanadsko mesto Montréal, drugo največje francosko govoreče mesto na svetu, za Parizom v Franciji. Zanimivo je pa tudi vedeti, da ima pokrajina Quebec v Parizu svoje predstavništvo. Zastopnik francoskega zunanjega ministrstva je sicer izjavil, da je to »splošno zastopstvo vlade Quebeca« in kot táko je označeno tudi v telefonskem imeniku Pariza. Na njegovi stavbi pa je vendarle zapisano »Ambassade du Quebec« tj. kebeško veleposlaništvo.

Ljudska pesnica slovenske Koroške

Milka Hartman, rojena leta 1902 je danes najpomembnejša ljudska pesnica na Koroškem. Svoje pesmi piše v domačem podjunskem narečju in v knjižni slovenščini. Že 1934 je v samozaložbi izdala 49 napevov k svojim pesmim. Leta 1952 je pri Mohorjevi v Celovcu izšla njena samostojna pesniška zbirka »Moje grede« in sicer v času, ko je bilo slovensko književno ustvarjanje na Koroškem skorajda zamrlo. Druga zbirka njenih pesmi »Lipov cvet« je izšla tudi pri Mohorjevi leta 1972 in 1977, za njeno 75-letnico še zbirka »Pesmi z libuškega puela«. Po poklicu je Milka Hartman gospodinjska učiteljica in je od leta 1928 pa do druge svetovne vojne vodila gospodinjske tečaje za slovenska dekleta. Kljub letom je še vedno zelo živahna in polna navdiha.

★

• Prihodnja škofovska sinoda bo leta 1980. Zbrani škofje bodo razpravljali o družini. To je povedal stalni tajnik škofovske sinode Rubin. Naloge družine v današnjem svetu so številne. Predvsem mora biti družina Cerkev v malem.

Nov slovenski roman

Baragovo misijonišče v Slovenski vasi pri Buenos Airesu je izdalo obsežen roman Alekseja Goriškega »Popotniki«. Delo zasluži našo pozornost in je priporočljivo zlasti za bolj izobraženo mladino. Z največjim zanimanjem ga pa bodo brali vsi tisti, ki so med dvema vojnama živeli v Ljubljani, kjer se dejanja dogajajo v letu 1927.

V slovenski literaturi nimamo nikjer bolj podrobno opisanega slovenskega meščanskega življenja; še manj pa takratnega življenja ruskih emigrantov.

Pisatelj spremlja skozi življenje predvsem študenta Sergeja Bereca, goriškega begunca; zraven pa številne osebe, ki prihajajo z njim v dotiko.

Sergejeva razdvojenost v ljubezni, predvsem pa čudna naključja povzročijo, da je njegova občutljiva narava pahnjena v krizo, ki je opisana s toliko močjo, da bi jo lahko pripisali Dostojevskemu. Roman se konča s sprevodom umirajočih, ob katerem Sergej dokončno izbere svoj življenjski poklic.

V romanu je nevsiljivo vpleten glavni verski nauk, kakor tudi osnovna moralna načela, predvsem o splavu. Spretna povezava oseb in dogodkov drži čitatelja večkrat v napetosti kakor pri kakem detektivskem romanu.

Pisatelj je to delo napisal še kot visokošolec; osamljen v času vojne ga je predelal in poduhovil; a šele pred leti ob upokojitvi ga je utegnil natipkati. Baragovo misijonišče ga je z naklonjenostjo sprejelo kot krščanski roman ter ga sedaj nudi bralcem v razvedrilo in pouk.

Zvestim čitateljem »Katoliškega glasa« je pisatelj že nekoliko znan po lanskem podlistku »Povest uboge Nadice«, vendar se ta ganljiva novela ne more vzporejati z njegovim monumentalnim romanom.

Naprosili smo znanega leposlovnega pisca, da o delu napiše strokovno kritiko. Ko jo dobimo, jo objavimo. - *d*

EVROPSKE VOLITVE 10. JUNIJA 1979
z valdostanskim levom za zmago narodnih manjšin!

V nedeljo 10. junija bomo šli ponovno na volišča, da izvolimo predstavnike v evropski parlament. SLOVENSKA SKUPNOST nastopa tu na listi narodnih manjšin pod simbolom **valdostanskega leva.** Zato vabimo vse zavedne Slovence, da oddajo svoj glas tej listi.

Priporočamo tudi, da oddajo preferenčni glas nosilcu liste valdostanskemu predstavniku dr. Salvadoriju (št. 1) ter slovenskemu kandidatu dr. Štoki (št. 11).

Vsi za zmago narodnih manjšin za novo in pravičnejšo Evropo narodov!

SLOVENSKA SKUPNOST

Prireditev srednje šole v Rojanu

V nedeljo 3. junija je imela šola »Fran Erjavec« v Rojanu svojo zaključno prireditev v Marijinem domu. Na sporedu so bile tri točke: petje šolskega zbora, ki ga vodi Tomaž Simčič, štiridejanka »Erazem in potepuh« in še nastop šolskega ansambla, ki ga vodi Jože Gruden. Ves program je bil skrbno pripravljen.

Mladinsko igro »Erazem in potepuh« je po povesti A. Lindgren priredila in režirala prof. Lučka Peterlin-Susič. Igra je zelo ugajala. Prikazuje hudobijo, kjer je ne bi pričakovali in dobroto pri ljudeh, ki živijo na robu družbe. Delo je zelo primerno za Leto otroka in tudi da ga poda na odru doraščajoča mladina. Vse nastopajoče so številni udeleženci nagradili z dolgotrajnim ploskanjem.

V začetku je predsednik zavodskega sveta Adrijan Semen na kratko orisal delo šole in se zahvalil profesorskemu zboru za požrtvovalno delo. - *Zo*

Še o Marijinem prazniku na Vejni

Ko smo se zadnjo nedeljo v maju razhajali na Vejni, se je slišalo tu in tam, da smo letos drugače in boljše molili. Poleg nekaj desetk rožnega venca smo imeli pred mašo pete litanije z odpevi. In prav to je menda bilo tisto »drugače in boljše«. Odlično sodelovanje množice pri petih litanijah je bila lepa duhovna priprava na sv. mašo v čast Marijinega Sina Jezusa. Če bi prepevali vsi nekoliko hitreje, bi bila pohvala še lepša. Sicer pa še ni vseh dni konec in nedostatke drugič popravimo. Najprej pa skrbimo, da bi na vseh naših velikih in tudi manjših romanjih kakorkoli vključili tudi litanije z odpevi.

Med mašo, ki jo je daroval tržaški škof Bellomi, se je vrstilo zborovsko in ljudsko petje. Sodeloval je zbor od Sv. Antona Novega pod vodstvom Tomaža Simčiča. Prisotni so bili tudi prvoobhajanci s Kontovela in iz Nabrežine. Kratek cerkveni nagovor je imel dr. Jože Prešeren, ki se je dotaknil tudi važnih pastoralnih problemov za Slovence v mestu Trstu. Na njegov predlog smo obnovili našo posvetitev Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Koristno bi bilo, da bi imeli vsi prisotni v rokah besedilo posvetitve. Če pomislimo, da je na Tržaškem že po tradiciji na zadnjo majniško nedeljo celo vrsta vaških praznikov, je bila udeležba na Vejni izredno velika. Mnogi verniki iz bližnjih vasi so prišli kar peš in to je še najbolj romarsko.

Prihodnji mesec se zopet vrnemo na Vejno za naš praznik sv. Cirila in Metoda. Da bo tudi takrat drugače, predlagamo že sedaj molitveno peš hojo od gasilskega doma na Občinah po asfaltirani gozdni poti na Vejno.

Gropada

Že v tradicijo je prišla vsakoletna procesija ob koncu šmarničnih pobožnosti. Prejšnja leta se je sprevod Marijinih častilcev napotil zvečer z lučkami v rokah iz Gropade na Padriče, iz cerkve sv. Roka do cerkve svetih bratov Cirila in Metoda na Padričah.

Časi so se spremenili; promet je zelo oviral to lepo marijansko pobožnost. Zato so se odločili, da se procesija izvede samo po Gropadi. Zadnji dan majnika je bil lep in vroč. Zvečer pa je bilo prijetno. Po sveti daritvi se je lepo število častilcev zvrstilo ter pospremilo Kristusovo Mater s petjem in molitvijo med kraške hiše in prosilo blagoslova za vse ljudi.

Kam na počitnice?

Poletje je čas počitnic, čas brezskrbnega življenja ob morju in v objemu naših gora, ko se pripravljamo za nove težave. Pri naših ljudeh je zadnje čase kljub vsemu le opazna miselnost potrošniškega življenja in mnogi si vzamejo mesec dopusta, da se vsa družina razvedri in naužije življenja v naravi. Mnogo je pa tudi takih, ki svoj dopust prežive doma, na polju, ob trdem kmečkem poletnem delu. Otroci takih družin imajo le malo počitnic, saj morajo krepko pomagati staršem in vsaka najmanjša pomoč je pri tem vidna, pa še kako!

Veliko otrok je šlo pred leti v kolonije. Sčasoma pa je veselje do kolonij izplahnelo in vedno manj je takih, ki si zaželijo to zvrst oddiha. Zakaj to? V kolonijah otroci niso sami. Nek red mora biti. Disciplina tudi. In prav red in disciplina našim malčkom močno presedata. Saj tu si ne morejo privoščiti vsak trenutek sladoleda ali malice ali raznih pijač. Tudi mamic ni, ki bi jih pretirano čuvale in jim nudile vse, kar vprašajo. Za kolonijo je treba nekaj žrtev in odpovedi; nekoliko se je treba odpovedati lastnemu jazu in prisluhniti potrebam svojih sovrstnikov. Kolonija je šola družbenega pomena, ki donaša otroku prepotrebno hrano socialnega življenja. Odrekati otroku kolonijo ni samo po sebi veliko zlo, vendar mu odtegujemo nekaj tistega socialnega čuta, ki si ga otrok ne more pridobiti v šoli in za domačimi zidovi.

Po časopisju in še prej po šolah ste lahko zasledili, kam vse lahko kot krščanski starši pošljete svojega otroka. V Trstu imamo tri ustanove, ki že dolgo let skrbijo za naše malčke. Te so: Vincencijeva konferenca, Slovensko dobrodelno društvo ter SLOKAD.

Kmalu se bodo te kolonije pričele. Za vpisovanje je še čas. Starši, ne zamudite te edinstvene priložnosti ter vpišite svoje otroke, da se bodo tu med svojimi sovrstniki znali vključiti v »areno« življenja. Za informacije so vam na razpolago zainteresirani uradi.

Mavhinje

Poimenovanje osnovne šole. Učiteljski zbor osnovne šole v Mavhinjah se je sestal pod predsedstvom didaktičnega ravnatelja Mira Tavčarja 25. maja 1979 in osvojil predlog staršev in vaščanov, da se osnovna šola v Mavhinjah poimenuje po slovenskem pesniku Josipu Murnu Aleksandrovu. Učiteljski zbor je zato zaprosil šolskega skrbnika, naj uredi vse potrebno za poimenovanje šole.

Šentjakobsko kulturno društvo v Trstu

Prihodnjo nedeljo se bo naša verska skupnost še posebno spomnila s sv. mašo ob 9. uri dragega Šentjakobčana, pobudnika in dobrotnika našega društva, pok. Ignacija Marca, ker prav 10. junija potečeta dva meseca, odkar smo ga spremili k večnemu počitku.

Poleg poklica (bil je znan trgovec) se je pokojnik posvečal številnim drugim dejavnostim v korist sočloveka. Bil je zelo aktiven član mnogih organizacij in društev: od ekonomskih do političnih, od kulturnih do dobrodelnih.

Preden se je pred nekaj leti preselil v Sesljan, a s srcem ostal pri Sv. Jakobu, ni miroval, dokler se mu ni uresničila dolgoletna želja, tudi pri Sv. Jakobu napraviti kaj za našega človeka: to je Šentjakobsko kulturno društvo. Osebno je bil velik dobrotnik, pri drugih pa je posredoval; stalno se je zanimal, vedno spodbujal, nenehno spremljal ustanovitev in razvoj. Dober človek, veren, poštenjak!

Zapustil je našo sredino, ostal pa bo vedno med nami spomin nanj, na njegovo vsestransko prizadevnost, delavnost in na njegovo blago osebnost. - *S. Šuligoj*

Nov uspeh slovenske šole

To pot gredo čestitke Mariji Kostnapfel iz Sv. Križa pri Trstu, dijakinji 3. razreda klasičnega liceja »F. Prešeren«. Izmed treh naslovov, ki so bili na izbiro, si je Marija izbrala temo »Mednarodno leto otroka«. Od približno 55 predloženih spisov šole F. Prešeren in ital. liceja Oberdan, je Marija Kostnapfel prejela prvo nagrado, dijakinja liceja Oberdan pa drugo nagrado. Naloga v prevodu prof. Klavdija Grbca je šla skozi tri pregledne komisije. Dijakinji sta odpotovali v Lavinijo (45 km zunaj Rima), kjer sta prisostvovali predavanjem za evropski parlament. Na podlagi predavanj sta imeli tudi tržaški študentki svoje posege in referate. Dijaki z znanjem tujega jezika so bili nato izbrani za nadaljnja podobna predavanja v Avstriji. Cilj teh predavanj naj bi bil osveščanje mladine za evropski parlament. Zaradi mature, ki je pred vrati, pa je Marija Kostnapfel morala ponudbo odkloniti. - *F. V.*

Mladinska maša v Domju

Kapela bl. Leopolda Mandića pri Domju je v nedeljo 3. junija doživela lep in prisrčen popoldan. Pod vodstvom učiteljice Ljube Smotlak je otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkolj spremljal mladinsko mašo z izvirnimi novostmi, ki so bile za mnoge pravo odkritje.

Evelina Pahor pa je pri evangeliju nanizala nekaj misli o dramatičnem položaju otrok v raznih delih sveta. Zlasti je bilo pomembno njeno vabilo staršem in otrokom k prizadevanju za tiste ideale, ki naj bi jih današnji otroci — jutrišnji odrasli — uresničili v naglo se bližajočem prelomu tisočletja.

Prireditev so dopolnjevale okusno razstavljene slike domačih otrok, živečih v ugodnih razmerah, ter slike kričečega nasprotja trpečih otrok v skrajni stiski in nečloveški bedi.

Naj na tem mestu čestitamo učiteljici Ljubi Smotlak za njen zbor »Slovenski šopek«, ki nam je nudil pravi užitek svežega mladinskega petja. - *F. V.*

Sv. Ivan

V nedeljo 20. maja se je med nami mudil misijonar Andrej Majcen, ki je deloval v Severnem in Južnem Vietnamu. Maševal je v naši cerkvi in govoril o misijonskem delu. Po maši smo ga spremljali na kratek razgovor v Marijin dom. Gospodu misijonarju smo zelo hvaležni za njegov obisk.

V nedeljo 3. junija pa so nas prijetno presenetili naši skavti in skavtinje, ki so priredili v našem Marijinem domu posrečen skavtski popoldan. S tem so hoteli počastiti prvoobhajance, ki so dopoldne v naši župni cerkvi pristopili prvič k sv. obhajilu. Nastop na odru, dramski prizor,i orkester in petje je vodil Marjan Kravos. Prireditev je bila krstni nastop novega skavtskega ansambla. Nastopilo je 35 skavtov in skavtinj. Nastopali so zelo naravno in sproščeno. Številno občinstvo je sledilo poteku z živahnim odobravanjem. Ta nastop zasluži, da bi ga ponovili še na kakem odru. - *Udeleženec.*

Poštno uradovanje v Bazovici

Že večkrat smo na tem mestu omenili skrajno neresno uradovanje poštne podružnice v Bazovici, ki oskrbuje vasi Bazovica, Padriče, Gropada, Gročana, Pesek in Draga. Minili so časi (in menda smo se tega preveč razvadili), ko je dostavljala pošto na dom ga. Vida, ki je odšla v pokoj pred leti, ki je imela za vsakogar prijazno besedo, ki je znala marsikaj svetovati in predvsem — pošta in poštne nakaznice so prihajale redno in gotovo na dom naslovljenca.

A od takrat gre marsikaj narobe. Od časa do časa se zaradi počitnic ali zaradi bolezni ali pa državljanskih dolžnosti poštarja, sicer prijaznega in vljudnega južnjaka, nagrmadi poštnega materiala toliko, da nam prihaja pošta na dom tudi po več kot enomesečni zamudi. Mnogo je zato negodovanja, protestiranja; vendar se zdi, da je vsak protest, če ni pravilno naslovljen, »bob ob steno«.

Človek se sprašuje, zakaj ne bi mogli biti nastavljeni v slovenskih vaseh domači ljudje, fantje, ki z lahkoto obvladajo oba jezika? Ali se sploh kdo prijavi za natečaje, ki jih občasno razpisuje poštna uprava? Baje je na našem Krasu prostih šest mest za poštarja. Ali se ne bi mogli ob tem pozanimati tudi naši slovenski izvoljeni predstavniki?

KATOLIŠKI GLAS
list za kritične bralce

Bazovica

Na praznik Kristusovega vnebohoda je pristopilo 23 mladih svatov k angelski mizi iz Bazovice, Padrič, Gropade, Gročane, Peska in Drage. Po skrbnih pripravah in rednem obisku krščanskega nauka ter po povoljnem zanimanju staršev je napočil ta prelepi farni praznik, ko se je prostorna bazovska cerkev napolnila kot le malokdaj. Poleg prvoobhajancev samih sta sodelovala še cerkveni zbor in mladinski zbor Slomšek.

Po opravljeni daritvi, med katero je domači župnik poudaril pomen praznika in veliki zaklad Evharistije ter z zaskrbljenostjo opozoril na manjkajočo prisotnost predvsem mladine, ki nima več posluha za krščanske resnice in vrednote, so se prvoobhajanci s starši in pevci zbrali v Slomškovem domu k malici.

Popoldne se je cerkev zopet napolnila. Tu so novi svatje ponovili krstne obljube, nakar je vsak prejel v dar sveto pismo nove zaveze.

Doživetje lepega praznika je važno za otrokovo mladost, a še važnejše je življenje po veri in ljubezni do Boga in do bližnjega. Pri sveti daritvi je bilo več tujcev, ki so zavzeto sledili dogajanju. S potekom praznika so bili zadovoljni, vendar niso mogli mimo opazke, da je bilo premalo zbranosti in da je vse preveč dišalo po gledališču ali koncertni dvorani.

Ali se ne bi dalo odpraviti tega mučnega vtisa in se zamisliti, da je »oltar naš skupni žrtvenik, pa tudi naša skupna miza«? Da je cerkev naš skupni dom, kjer kot ena družina obnavljamo smrt in vstajenje Gospodovo?

Ob stoletnici smrti Bernardke Soubirous

V tednu pred veliko nočjo je 800 ljudi iz Lurda poromalo v Nevers, kjer počiva njihova slavna rojakinja Bernardka Soubirous, Marijina zaupnica. Na velikonočni ponedeljek 16. aprila pa je minilo sto let od njene smrti. V Franciji praznujejo za to obletnico Bernardkino leto, ki se bo zaključilo prihodnje leto 16. aprila.

OTROŠKA LETA

Bernardka se je rodila 7. januarja 1844 v Lurdu, mestecu pod Pireneji, ki je štelo takrat 3.800 prebivalcev. Njen oče je bil 35-letni François Soubirous in mati 18-letna Louise Castero. Med očetom in materjo je bila torej velika starostna razlika. Ob poroki je bil oče kar enkrat starejši. Starostna razlika pa ni motila medsebojne harmonije. Vzela sta se iz ljubezni in ljubezen jima je pomagala premagovati nešteto družinskih težav.

Bernardka je bila torej prvorojenka. Oče je bil mlinar. Bil je zelo dobrega srca. Pogosto je mlel brez plačila in zato zabredel v dolgove. Izgubil je delo v mlinu. Družino je moral preživljati kot dninar. Kasneje je vzel v najem drug mlin, a tudi tedaj ni šlo. V začetku 1856 družina ni mogla dobiti drugega stanovanja kot sobo, ki je nekdaj služila za zapor. Soba je merila komaj 16 kv. m. Prostor je bil zelo vlažen.

Bernardka je imela težka otroška leta. Kmalu po rojstvu jo je mati dala v 4 km oddaljeni kraj Bartres, da jo je dojila tuja žena. Sama se je namreč pri požaru močno opekla. Pri tej ženi je Bernardka ostala poldrugo leto. Pozimi 1855 je šla k teti, kjer je bila za sobarico, natakarico in pestunjo. V jeseni 1857 je bila spet pri svoji dojilji v Bartresu, da bi se tam pripravila na prvo sveto obhajilo. Žena pa za to ni nič skrbela. Bernardka je morala s čredo ovac vsak dan na pašo. Redkokdaj je bila deležna prijazne besede. V začetku naslednjega leta se je vrnila domov. Smo v letu 1858. Bilo ji je 14 let. Hodila je k verouku za prvo sveto obhajilo.

TAKO SE JE ZAČELO

Prišel je znameniti 11. februar. Zmanjkalo je drv. Mati je poslala Bernardko in njeno mlajšo sestro ponje. Pridružila se jima je sosedova hčerka. Šle so onstran reke Gave. Bernardka je zaostala. Odlagala je nogavice, da bi prebredla potoček. Sama pripoveduje, kaj se je takrat zgodilo.

»Zaslišala sem šum kakor šum silnega vetra.« Iz skalne vdolbine, kake 3 metre nad dnom votline, na desni strani, je prihajala luč in v tej luči je bil smehljaj. Bila je čudovita, v belo oblečena mlada žena. Razprostrla je roke, kakor bi hotela reči: »Le stopi naprej!« Bernardka je začela moliti rožni venec in tudi bela gospa je molila. Potem je prikazen izginila.

Vrnila se je sestra in jo karala, kaj tu moli, namesto da bi nabirala drva. Hitro je nabrala nekaj drv in po poti domov sestri zaupala, kaj je videla. Sestra je doma takoj vse povedala materi. Mama je presodila, da je treba moliti, saj bo prikazen najbrž kakšna duša iz vic.

Marija se je prikazala Bernardki še 17 krat, zadnjič na god Karmelske Matere božje 16. julija. Najbolj pomembno prikazanje je bilo na praznik Gospodovega oznanjenja, 25. marca, ko je prikazen razodela svoje ime: Brezmadežno spočetje sem! Govorila je v krajevnem narečju. Bernardka ni vedela, kaj pomenijo te besede. Lurški župnik Peyramale pa je ob tem končno spoznal, da se Bernardki zares prikazuje Marija.

Prikazanja so vzbudila veliko pozornost, a tudi veliko nasprotovanja. Število udeležencev pri prikazovanjih je stalno naraščalo.

KLIC K POBOLJŠANJU

Bernardka je čutila, kako jo neka nevidna sila vleče k votlini. »Obljubila sem Gospe!« je odgovarjala vsem, ki so ji prepovedovali iti tja. Vsi, ki so videli Bernardko v zamaknjenju in v pogovoru z Gospo, so čutili, da ima pred seboj nekaj nadnaravnega, kajti bila je čisto spremenjena. Ob prikazanju 24. februarja je Gospa naročila Bernardki: »Pokora! Molite za spreobrnjenje grešnikov!« To je bil torej glavni namen prikazovanj: Klicati ljudi k poboljšanju, da bi se povrnili nazaj k Bogu.

Naslednji dan ji je Gospa rekla: »Pojdi k studencu pit in umij se!« »Studenca nisem videla, zato sem šla pit k reki. Tedaj mi pravi, da ne tam. S prstom mi pokaže prostor, kjer naj bi bil studenec. Šla sem tja, toda nisem videla drugega kakor nekoliko umazane vode. Poskusila sem zajeti, pa nisem mogla. Kopala sem z rokami. Tedaj je voda začela izvirati. Bila je kalna. Trikrat sem jo vrgla proč, četrtič pa sem jo mogla piti.« Tako popisuje Bernardka začetek slovitega lurškega studenca, ob katerem so že mnogi bolniki dobili zdravje.

Poldrugi mesec pred zadnjim prikazanjem je Bernardka prejela prvo sveto obhajilo.

Bernardka je kljub izrednim milostim ostala ponižna in preprosta. Neki časnikar jo je vprašal: »Ali vam je všeč, da se toliko govori o vas?« Bernardka je odgovorila: »Čisto vseeno mi je.« Na vsa vprašanja je vedno odgovarjala trezno in mirno, nikdar ni besedam Brezmadežne dodajala nič svojega.

(Konec prihodnjič)

Procesija sv. R. Telesa v Gorici

Na praznik sv. Rešnjega Telesa v nedeljo 17. junija, bo v Gorici zopet procesija kot nekoč. Začela se bo z mašo v stolnici ob 18.30 in se razvila po ul. Crispi, Korzu, ul. Oberdan in se zaključila na Travniku z blagoslovom in nagovorom g. nadškofa.

Tudi slovenski verniki so lepo vabljeni v kar največjem številu. Naše mesto bo na začetku procesije, in sicer: križ, Marijina zastava, prvoobhajanci, otroci v narodnih nošah, skavti in skavtinje v kroju, birmanci, pevci in nato ostali naši verniki.

Zbor bo pel pri darovanju v stolnici, med obhajilom in pri procesiji ter na Travniku. Pevci vseh zborov so vabljeni, da se udeležijo najprej skupnih vaj, ki bodo v stolnici v sredo 13. junija ob 21. uri.

Pridite v velikem številu iz vseh delov naše goriške občine. Zbiranje za procesijo bo ob črpalki v začetku ulice Crispi, kamor bo prišel tudi zbor in tisti, ki bodo prisostvovali sv. maši. V večernih urah ne bo zato v Gorici nobene maše, tudi ne slovenske pri kapucinih ob 20. uri.

Kako goriška provinca izumira

Pravilo je, da tista skupnost raste, kjer število rojstev presega število smrti. V goriški provinci se je pa lani znova zgodilo, da je število smrti preseglo število rojstev. Rodilo se je 1.307 otrok, umrlo pa 1.715 oseb. Presežek umrlih znaša 408 oseb.

Če pogledamo gibanje prebivalstva po občinah, dobimo, da je samo v sedmih občinah število rojstev preseglo število smrti, in sicer: Doberdob 15 rojstev, 10 smrti; Moša 21 in 16; Romans 33 in 28; Števerjan 13 in 6; Šlovrenc pri Moši 14 in 9; Staranzano 60 in 37; Villesse 20 in 13.

V ostalih občinah je povsod bilo več umrlih kot rojenih. Posebno hudo je bilo v Gorici: 355 rojstev, 586 smrti. Izguba 231. V Tržiču je bilo 82 umrlih več kot rojstev. Na žalost beleži tudi sovodenjska občina precejšen primanjkljaj. Občina šteje 1.757 prebivalcev. Rojstev je bilo samo 12 v celi občini, umrlo pa je 22 oseb. Deset smrti več kot rojstev. Kot je videti, je bilo število rojstev v tej slovenski občini silno nizko, komaj 7 na tisoč prebivalcev. Po tej poti bomo v Sovodnjah v nekaj letih imeli še samo nove vile in v njih stare ljudi z mačkami in psički za kratek čas.

Dober je bil odstotek rojstev v Števerjanu. Občina šteje 803 prebivalce, tako da bi prišlo 16 rojstev na tisoč prebivalcev. Sociologi pravijo, da je tak odstotek ravno pravi, da se prebivalstvo ne postara.

Kje je krivda za tako upadanje rojstev v provinci in s tem za staranje prebivalstva?

Mladinska akademija v Katoliškem domu

Zadnji nedeljski popoldan v Gorici je bil silno vroč in soparen. Poleg tega so bile še volitve. Vendar se je kljub tem oviram zbralo v Katoliškem domu kar lepo število ljudi. Prišli so ne samo starši in sorodniki otrok, temveč tudi prijatelji, ki vedo, da je naša mladina naš up in naša bodočnost.

Skavt Marko Bukovec je najprej razložil pomen prireditve, ki je izzvenela kot slavnostna akademija petnajstletnega delovanja skavtov v okviru Leta otroka. Katoliški dom je tudi njihovo središče, center športnega društva Olympia in pevskih zborov Lojze Bratuž in Mirko Filej ter otroškega zbora Kekec. Marko je prosil vse, naj vedno radi podpirajo Katoliški dom — vzgojno središče slovenske mladine.

Nastopile so najprej veverice in nam v režiji Marize Peratove brezhibno podale igrico »Trmasta princeska«. Kakor v vseh otroških prizorih, je tudi tu končno zmagala dobrota.

Skavtinje so nam prikazale pretresljiv prizor matere, ki se brani otroka in jo otrok roti, naj ga pusti živeti, da bo videl kot ona, slišal in čutil kot ona. Napovedovalka nam je tudi prikazala lik žene England, ki je že leta 1919 začela misliti na zapuščene otroke.

Veliko odobravanja in aplavzov je žel otroški zbor Kekec ki je pod vodstvom dirigenta Ivana Bolčine zapel vrsto pesmi. Njihova gotovost in navdušenje sta razživila vse poslušalce.

Andrej Košič je posnel lep film iz skavtskega življenja in nam ga prikazal na platnu. Prireditev je zaključil recital štirih skavtov in skavtinj o trpljenju našega naroda v polpretekli dobi.

Obnovljena cerkev sv. Leonarda v Škrljevem

V soboto 16. junija ob 17.30 bo goriški nadškof slovesno blagoslovil obnovljeno cerkev v Škrljevem pri Dolenjah. Ta cerkvica spada med najlepše in najstarejše v naših Brdih in je že pred potresom kazala nevarne razpoke v zidovih in na stropu. Zadnji potres pa jo je tako razmajal, da so pristojne oblasti prepovedale njeno uporabo. Škrljevski verniki so se zato ob nedeljah shajali za sv. mašo v tamkajšnji šoli.

Zdaj pa je cerkvica tako lepo obnovljena, da izgleda kot na novo sezidana. Stroške za obnovo je prevzelo višje nadzorstvo za spomenike dežele Furlanije-Julijske krajine, dela pa je izvršilo podjetje Clocchiati iz Vidma. Na pobudo dolenjskega župnika pa so domači verniki prispevali, da je cerkev dobila tudi električno napravo za zvonjenje.

Vabimo vse prijatelje iz naših Brd, naj se udeležijo slovesne blagoslovitve cerkvice, ki bo, kot rečeno v soboto 16. junija ob 17.30. Sodelovala bosta izmenoma dva zbora, slovenski in italijanski. Po blagoslovitvi in med mašo bo g. nadškof podelil zakrament svete birme petim otrokom iz Škrljevega.

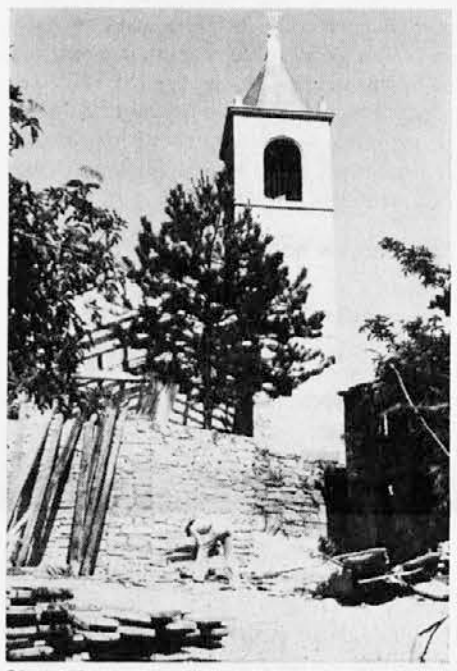

Obnovljena cerkev sv. Leonarda v Škrljevem. Poškodoval jo je zadnji potres

Dramska skupina »Štandrež« na zaključnem srečanju gledaliških skupin v Ljutomeru

Po sodelovanju na področnem srečanju Primorske se je dramski odsek PD »Štandrež« z Barrash Moorovo komedijo »Cvetje hvaležno odklanjamo« uvrstil na zaključno prireditev XXII. srečanja gledaliških skupin Slovenije. Delo je režiral Emil Aberšek.

Srečanje je potekalo od 28. maja do 1. junija v Ljutomeru. Štandreška skupina je nastopila v torek 29. maja v Križevcih pri Ljutomeru. Domače društvo je poskrbelo za prijeten in prisrčen sprejem gostov iz zamejstva. Tamkajšnja folklorna skupina je v dobrodošlico zaplesala na trgu nekaj tipičnih plesov.

Predstavo si je ogledalo veliko število ljubiteljev dramske dejavnosti, ki so ob vsakem dejanju nagradili nastopajoče z dolgim ploskanjem. Igra je takoj osvojila gledalce in jih vseskozi prijetno zabavala.

Po predstavi je predstavnik Zveze kulturnih organizacij Slovenije in Združenja gledaliških skupin podelil nekaterim članom štandreške dramske skupine jubilejno Linhartovo značko za večletno sodelovanje na področju gledališke poustvarjalnosti. Priznanje so prejeli: Marinka Antonič, Marko Brajnik, Marjan Breščak, Jordan Mučič, Damjan Paulin, Majda Paulin, Vanda Srebotnjak in Božidar Tabaj.

Naslednjega dne se je v Domu kulture v Ljutomeru vršil razgovor o predstavi »Cvetje hvaležno odklanjamo«. Šestčlanska komisija je predstavo ocenila zelo pozitivno, tako v celotni interpretacijski dinamiki kot tudi v posameznih vlogah. Igra je bila dovolj sveža, urejena in radoživa. Tudi izbira teksta je primerna in v skladu s sodobnimi gledališkimi prijemi. Pohvale vredna je tudi skrb za jezik, kateremu skupina posveča veliko pozornosti.

Komisija je dala priznanje skupini za pomembno delo, ki ga v zamejstvu opravlja na gledališkem področju. Tako visoka uvrstitev in sam nastop na zaključni prireditvi cele Slovenije predstavlja za člane dramske skupine »Štandrež« lep uspeh in priznanje za dolgoletno delo na dramskem področju.

SREČANJE

z gospodom nadškofom v Katoliškem domu bo v nedeljo 10. junija ob 18. uri in ne ob 17.h, kot smo javili v zadnji številki. Ker je g. nadškof točen, prosimo vse udeležence za točnost!

Iz Doberdoba

Na praznik Gospodovega vnebohoda, v nedeljo 27. maja smo imeli v naši župniji slovesnost prvega sv. obhajila. K angelski mizi so pristopili učenci 3. razreda in še nekaj zamudnikov iz prejšnjih let, vsega skupaj 23 otrok.

Med mašo je lepo prepeval domači otroški zbor pod vodstvom dijakinje Egle Frandolič. Sami prvoobhajanci pa so sodelovali s tem, da so čitali berila, za to priložnost sestavljene prošnje za vse potrebe, in da so prinesli k oltarju darove za sv. mašo. Ker so bili pri prvem obhajilu tudi nekateri otroci iz italijanskih družin, so tudi ti sodelovali in je bilo nekaj božje besede in molitev tudi v italijanskem jeziku. Cerkev je bila seveda polna kot le redkokdaj, še lepše pa je bilo videti, kako je nekatere prvoobhajance spremljala k obhajilu cela družina in veliko sorodnikov.

* * *

Na binkoštno nedeljo smo imeli po daljšem času spet občestveno obhajanje svetega krsta za tri otroke: v družini Visintin-Gergolet se je rodila hčerka, krstili smo jo za Heleno; Stanku in Silvani Ferletič se je rodila deklica, ki so ji dali ime Nataša-Marija; Mariji Visintin, po domače Kovačevi, ki poje v našem zboru in je poročena s Pavlom Gorjanom, pa se je rodil sinček, ki je dobil pri krstu ime Kristijan-Ivan. Srečnim staršem iz srca čestitamo, otrokom pa želimo, da bi zrasli zdravi in pridni, Bogu in staršem v veselje.

* * *

Isto nedeljo zvečer smo imeli še prireditev v župnijski dvorani: učenci župnijske glasbene šole so se nam predstavili na javnem nastopu ob sklepu šolskega leta in nam pokazali, kaj so se v tem letu naučili.

Letošnji nastop je bil že šesti po vrsti, to se pravi, šest let je poteklo, kar smo začeli z glasbeno šolo. V tem času je mimo našega klavirja oziroma harmonike šlo že lepo število otrok iz Doberdoba, pa tudi iz bližnjih zaselkov. Nekateri so pri njem ostali samo leto ali dve, nekateri več, nekateri po že vseh šest let pridno vadijo in dosegajo lepe uspehe.

Seveda je bilo to mogoče le pod vodstvom tako sposobne in potrpežljive profesorice kot je Lojzka Peršičeva; zaradi povečanega števila učencev ji je letos prišla v pomoč še njena učenka iz Šempetra Vlasta Vižintin.

Na odru so se zvrstili vsi učenci, od najmlajše, ki še ne hodi v šolo, pa do tistih, ki so že šest let vpisani za klavir. Vsi so pokazali lepo stopnjo napredka, nekateri pa so želi aplavze. Vmes in na koncu so učenci, razdeljeni v dve skupini, nastopili še z Orff instrumenti in tako prireditev še bolj popestrili. Za zaključek je nastopila z delom iz svojega celovečernega koncerta še Vlasta Vižintin in nam tako podala nekaj minut pravega glasbenega užitka.

V skromno priznanje so starši in otroci poklonili obema učiteljicama šopek rož, za kar sta se zahvalili in ostali potem še dolj časa v sproščenem razgovoru s starši in gojenci.

Zahvala

Učenci in člani medrazrednega svéta slovenske osnovne šole na Livadi se iskreno zahvaljujejo staršem, vzgojiteljem, organizacijam, ustanovam in posameznikom, ki so na kakršen koli način pripomogli in prispevali k uspešni slavnostni otvoritvi novega šolskega poslopja.

Opozorilo romarjem na Poljsko

Vsi, ki so se vpisali za potovanje na Poljsko in imajo potne liste doma, naj jih n e m u d o m a prinesejo na upravo Katoliškega glasa, ker jih moramo poslati v Rim za češki in poljski vizum.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Srečanje SSk z rimskimi Slovenci

V okviru volivnih priprav je kandidat SSk na listi Union Valdôtaine za okrožje srednje Italije Zorko Harej obiskal Slovence v Rimu in jih seznanil z nastopom SSk na volitvah za evropski parlament, kjer bo nastopila z drugimi manjšinskimi strankami v Italiji.

Kot pripadniki slovenske manjšine naj bi Slovenci v Rimu podprli na volitvah 10. junija listo etnično-jezikovnih manjšin še posebej, ker je prvič, da Slovenci v Rimu lahko volijo listo, ki predstavlja tudi slovensko manjšino in je na njej slovenski kandidat. Srečanje je poteklo v prijetnem domačem vzdušju in je trajalo do večera.

Deželni prispevki za italijansko manjšino v Istri

Dežela Furlanija-Julijska krajina bo tudi v prihodnjih letih podprla delo, ki ga Ljudska univerza iz Trsta opravlja za ohranitev in razvoj kulturnega in jezikovnega bogastva italijanske etnične skupnosti v Jugoslaviji ter za stike z matico. Z deželnim zakonom št. 79 (21. 7. 1978) se je dežela pridružila državi in nakazala za lansko poslovno dobo 100 milijonov lir Ljudski univerzi v Trstu. Zdaj pa je deželni odbor, da bi zagotovil kontinuiteto pri tem pomembnem delu, pripravil zakonski predlog, po katerem bodo enako vsoto nakazali tudi letos in še prihodnja tri leta.

Tudi Jugoslavija se je v Osimskih sporazumih obvezala za slično podporo slovenski narodni skupnosti v Italiji. Kdo dobiva to podporo?

OBVESTILA

Slovenska šola - Barkovlje. Pripravljalni odbor za poimenovanje osnovne šole po F. S. Finžgarju vabi vse domačine na širši sestanek v petek 16. junija ob 19. uri v šolskih prostorih, ul. Cerreto 19. Odbor bo poročal o svojem delovanju in sprejemal predloge in smernice za nadaljnje delo.

Slov. Vincencijeva konferenca v Trstu opozarja na tečaj za nadzornice v kolonijah, ki bo v četrtek 7. junija, nato še 12., 14. in 19. junija ob 17. uri na sedežu Vincencijeve konference v ul. S. Nicolò 31. Predavanja bodo vodili strokovnjaki za psihološke in pedagoške probleme mladih v koloniji ter o telesni vzgoji in igrah.

Udeleženci romanja na Poljsko v dneh od 9. do 14. julija naj do 15. junija prinesejo na agencijo Aurora, ul. Cicerone, Trst, dve fotografiji in osebni potni list. Tam bodo podpisali tiskovino za poljski vizum.

Romanje v Assisi, Cascio in Loreto: na voljo je nekaj prostorov. Kdor se zanima naj telefonira na št. 414646 (Stanko Zorko, Rojan).

Prebeneg. V nedeljo 10. junija ob 17. uri bo blagoslovitev novih zvonov.

Sv. maša v Rižarni bo v nedeljo 10. junija ob 18. uri.

XVIII. srečanje slovenskih duhovnikov iz zamejstva in zdomstva bo v Trstu (Le Beatitudini) od 31. julija zvečer do 2. avgusta opoldne. V sredo 1. avgusta bo predaval dr. France Oražem o Kristusovi navzočnosti v liturgiji ter o pomenu bogoslužnih znamenj, v četrtek 2. avgusta pa kanonik Jože Kvas o dušnopastirski skrbi za bolne. Udeleženci tečaja naj se prijavilo svojemu zastopniku, ki je za Tržaško župnik Jože Kunčič iz Sv. Križa, dr. F. Močnik za Goriško in Italijo, župnik M. Černet za Benečijo in Kanalsko dolino, župnik A. Čebul za Koroško in Avstrijo, dr. J. Zdešar za zdomstvo.

Vpisovanje v prvi razred na vseh slovenskih osnovnih šolah goriške pokrajine bo od 19. do 26. junija od 9. do 12. ure. Za vpis pridejo v poštev otroci, rojeni v letu 1973. Za vpis je potreben rojstni list in potrdilo cepljenja. Učenci ostalih razredov bodo uradno vpisani v naslednje razrede. Morebitne spremembe morajo starši javiti.

Vpis v državne otroške vrtce bo od 19. do 26. junija. Za vpis je potrebna prošnja, ki jo starši dobijo pri vzgojiteljicah v otroških vrtcih. Vpiše se lahko otroka, ki v tem letu izpolni 3. leto starosti.

Cerkveni pevski zbor z Opčin daruje namesto cvetja na grob Marije Malalan-Sosič za skupnost Družina in za sklad Mladike po 42.000 lir.

Za lačne: N. N. 10.000; N. N., Rupa 5.000; Milka Velikonja 5.000 lir.

Za cerkev v Bazovici: Pavla Marc 1.000; Roza Križmančič ob smrti moža Rudolfa 30.000; Marija Ražem 10.000; Marija Živic ob obletnici mašniškega posvečenja sina Marjana 10.000; Mahnič-Smotlak-Kovačevi 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Radio Trst A

Časnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Julijske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Časnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Julijske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 10. do 16. junija 1979

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Mali koncert. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.05 Mladinski oder: »Kozlovska sodba v Višnji gori«. 11.35 Nabožna glasba. 12.15 Ljudje pred mikrofonom. 12.30 Poslušajmo spet. 14.30 Glasbeni drobiž. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.05 Slike iz planinskega sveta. 9.05 Dalmatinske pesmi. 9.30 Filološki utrinki. 10.05 »Naša pesem« v Mariboru in »Seghizzi« v Gorici. 11.00 Današnje branje. 11.35 Radi smo jih poslušali. 12.00 Ribe in morje. 13.15 Slovenski samospevi. 13.30 Socialna problematika. 14.10 Kulturna beležnica. 14.20 Glasbeni ping pong. 16.30 Pravljica: »Miškolin«. 16.40 Odmev iz Rusije. 17.05 Mi in glasba. 18.05 Kulturni prostor.

Torek: 8.05 Ženska stran neba. 9.05 Orkestri in zbori. 9.30 Slovenski naravni dragulji. 11.00 Podlistek: »Nemeza«. 11.35 Plesi 20. stoletja. 14.10 Literarni utrinki. 14.20 Od prvih uspehov do danes. 15.00 Mladi izvajalci. 15.35 Poglejmo v izložbo plošč. 16.30 Čudoviti otroški svet. 16.45 Duhovne pesmi. 17.05 Mi in glasba. 18.20 Slovenska književnost v Italiji. 18.35 Lahka glasba.

Sreda: 8.05 Na produ Glinščice. 9.30 Male besede o velikih stvareh. 10.05 Operna glasba. 11.00 Ljudje in dogodki. 12.00 Pesmi brez besed. 12.30 Danes obiščemo... 13.15 Od solista do zbora. 14.10 Mladi pisci. 14.20 Kličite Trst 31065. 16.30 Otroci pojo. 16.40 Motivi z malih zaslonov. 17.05 Mi in glasba. 17.35 Godalni orkestri. 18.05 »Scabiosa Trenta«, napisal Tone Penko. 18.40 Naši stari znanci.

Četrtek: 8.05 Jutranji almanah. 9.05 Pesmi s festivalov. 10.05 Slavni izvajalci. 11.00 Podlistek: »Nemeza«. 11.35 Rock in folk opere. 13.15 Naši zbori. 14.35 Z ansamblom Franca Potočarja. 14.10 Danes bomo govorili o... 15.35 Vodič po glasbeni umetnosti. 16.30 Kje je napaka? 17.05 Mi in glasba. 18.05 Svoboda je terapevtična. 18.30 Odlomki iz operet.

Petek: 8.05 Ženska stran neba. 9.05 Zvoki Latinske Amerike, 9.30 Iz beležnice Irene Žerjal. 10.05 Simfonični koncert. 11.35 Uspešnice leta 1978. 12.00 V starih časih. 13.15 Letošnja Primorska poje. 14.10 Mladi znanstveni raziskovalci. 14.20 Gremo v kino. 15.35 Na goriškem valu. 16.30 Otroški vrtiljak. 17.05 Mi in glasba. 18.05 Kulturni dogodki v deželi. 18.20 Klasična glasba.

Sobota: 8.05 Radijski trim. 9.05 Pesmi jugoslovanskih avtorjev. 10.05 Z naših koncertnih odrov. 11.00 Čas in družba. 11.35 Mozaik melodij. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 14.10 Slovenske povojne revije v Italiji. 14.30 Dve uri po sobotno. 16.30 Odprimo knjigo pravlijc. 17.05 Mi in glasba. 18.05 »Neron imperator«. Izvaja SSG. 18.45 Vera in naš čas.

DAROVI

Za katoliški tisk: družina Rapotec, Gročana ob deseti obletnici smrti sina in moža Marjana 10.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Olga Di Lorenzo namesto cvetja na grob Rafaele Pavšič 5.000 lir.

Družbenica v spomin svojih rajnih: za katoliški tisk 20.000 in za slovensko duhovnijo v Gorici 10.000 lir.

Za žrtve potresa v Črni gori: družina Bandelj, Gorica 10.000; Baissero, Gorica 10.000; N. N. 500.000; Sv. Križ 525.000; N. N. 2.000; Mirko Mazora 10.000; P. V. 20.000; N. N. v spomin Justine Tomsič 30.000; Fani F. 10.000; Milka Velikonja 5.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domiu: Vera Turk, Trst 50.000; Roberta Prosen, Domio ob prvem sv. obhajilu 10.000; E. Ž. 10.000; N. N. 10.000; N. N. 10.000; N. N. 12.000; N. N. 5.000 lir.

Znana slovenska trgovina išče pridnega, poštenega fanta od 16 do 19 let. Takojšnja zaposlitev. Naslov na upravi našega lista, tel. 83117.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: *msgr. Franc Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo